

Raadsmemo

Nummer
26int01320

aan	Van	Opsteller	datum
Gemeenteraad Borne	College van B en W	L. Cockx	16 juni 2026

betreft
Motie handhaving restafval

Portefeuillehouder
B. Drees

Argumentatie voor aanbieding memo aan de gemeenteraad:
Reactie motie 'handhaving restafval'

Geachte raadsleden,

In de motie 'Handhaving Restafval' van 8 juli 2025 riep u het college op om:

1. De inzet van handhaving te intensiveren door gerichte inzet van de bestaande BOA-capaciteit op afval gerelateerde overtredingen;
2. Op locaties waar regelmatig sprake is van verkeerd aangeboden afval structureel bebording te plaatsen met heldere regels en waarschuwingen over sancties (wellicht in verschillende talen).
3. Te onderzoeken welke aanvullende handhavingsmaatregelen mogelijk zijn binnen de bestaande wet- en regelgeving (zoals camera-inzet, meldpunten en boetes);
4. De raad in Q1 2026 te informeren over de voortgang van deze maatregelen en de eventuele eerste effecten ervan op het restafvalvolume en gedrag van inwoners.

Via de motielijst hebben we u geïnformeerd over de voortgang, met deze memo geven we inhoudelijk antwoord. De motie wordt hiermee afgedaan.

1. Intensivering handhaving

Sinds de vaststelling van de motie is de inzet op handhaving op dit onderwerp geïntensiveerd. Vanaf 25 augustus 2025 is in totaal 226 uur ingezet op afvalgerelateerde handhaving, waarvan 48 uur in 2026. Deze inzet heeft geleid tot 23 boetes en 3 waarschuwingen. Opvallend is dat het merendeel van de overtredingen kort na de start van de intensivering is geconstateerd, wat past bij een zichtbare handhavingsspiek.

De extra inzet is deels gerealiseerd door een herschikking binnen de beschikbare capaciteit, waarbij met name minder inzet heeft plaatsgevonden op andere planbare werkzaamheden.

Deze lijn wordt voortgezet, waarbij nadrukkelijk wordt ingezet op gerichte acties op hotspotlocaties en op zogenoemde bliksemacties, waarbij in korte tijd met verhoogde intensiteit wordt gehandhaafd.

2. Bebording

Om het gedrag van inwoners te beïnvloeden en duidelijkheid te bieden over de regels, is in juli 2025 bebording geplaatst op vier hotspotlocaties. Daarbij is rekening gehouden met de specifieke situatie per locatie.

Op locaties zonder PMD-inzameling ligt de nadruk op heldere communicatie over wat niet is toegestaan (foto 1). Op locaties waar wel PMD wordt ingezameld, is de bebording meer gericht op het juiste gebruik van de voorzieningen, waaronder het voorkomen van het te vroeg aanbieden van afval of het aanbieden van onjuist afval (foto 2). Aanvullend is gewerkt met opvallende en enigszins onverwachte boodschap om het bestaande gewoontegedrag te doorbreken (foto 3). Hiermee wordt niet alleen ingezet op informeren, maar ook op het daadwerkelijk beïnvloeden van gedrag op de locaties waar de problematiek het meest hardnekkig is.

Foto 1

Foto 2

Foto 3

3. Aanvullende maatregelen

In lijn met de motie is onderzocht welke aanvullende handhavingsmaatregelen mogelijk zijn binnen de bestaande wet- en regelgeving. Dit gebeurt binnen het eerder met uw raad gedeelde drie-stappenplan (25int01630), waarin voorlichting, handhaving en cameratoezicht elkaar opvolgen. Wij gaven aan om voor stap 3 de inzet van cameratoezicht te onderzoeken. Dit onderzoek heeft geleid tot het volgende:

Cameratoezicht is alleen toegestaan als het noodzakelijk, proportioneel en subsidiair is.

- Noodzakelijk: Het cameratoezicht moet noodzakelijk zijn voor het bereiken van het doel, zoals de beveiliging van eigendommen of de bescherming van werknemers.
- Proportioneel: Het moet in verhouding staan tot de problematiek en niet meer ingrijpend zijn dan nodig.
- Subsidiair: Het moet onderdeel zijn van een totaalpakket aan maatregelen en niet als een op zichzelf staande maatregel.

Dat betekent dat er sprake moet zijn van een gerechtvaardigd belang, dat minder ingrijpende maatregelen niet toereikend zijn en dat de inbreuk op privacy zo beperkt mogelijk blijft. Op dit moment wordt niet aan deze voorwaarden voldaan, omdat er nog alternatieve maatregelen beschikbaar zijn. De maatregelen die nu eerst getroffen worden is het fysiek aanpassen van de hotspotlocaties. Dit wordt verderop in deze memo toegelicht. De inzet van camera's is daarom op dit moment nog niet proportioneel en dus nog niet gerechtvaardigd.

4. Effecten op bijplaatsing en gedrag

De ondergrondse PMD-containers zijn verwijderd vanwege de hoge mate van vervuiling waardoor het ingezamelde materiaal bij de verwerking afgekeurd werd. Daardoor ontvingen wij geen vergoeding voor het ingezamelde PMD vanuit de ondergrondse containers en bracht het zelfs kosten met zich mee voor verwerking en verbranding. Sinds de overstap naar inzameling van PMD via zakken bij hoogbouw, is de kwaliteit van het ingezamelde PMD aanzienlijk verbeterd. Hierdoor ontvangen wij nu wel een vergoeding voor het ingezamelde materiaal.

In 2025 hadden wij nagenoeg geen afkeur van verpakkingsafval meer. Gebaseerd op visuele beoordeling is de omvang van de problematiek minder geworden en na de opschoonronde blijft het meestal langer schoon. In het onderstaande overzicht is te zien hoeveel kilo's afval per maand in de wekelijkse opschoonrondes op dinsdagmiddag ingezameld worden.

2025								2026				
apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	jan	feb	mrt	apr
2.420	765	1.310	4.495	3.310	2.390	810	1.935	1.490	580	810	2.220	3.630

De cijfers schommelen door verschillende factoren. In de meeste maanden vindt de opschoonronde 4 keer plaats, soms 5 keer per maand. We zien wel een dalende cijfers vanaf augustus, toen zijn de borden geplaatst en heeft de geïntensiveerde handhaving plaatsgevonden. De stijging in maart en april 2026 toont het belang van een continue aanpak.

Vanaf begin 2026 zijn nieuwe landelijke afspraken met Verpact van kracht. Deze afspraken zijn gericht op het verbeteren van de kwaliteit van het ingezamelde PMD en maken onderscheid in vergoedingen naar inzamelsysteem en behaalde kwaliteit. Brengsystemen, zoals vrij toegankelijke ondergrondse containers, worden daarbij gefaseerd afgebouwd en daardoor financieel minder aantrekkelijk. Het gebruik van dergelijke systemen kan ertoe leiden dat de vergoeding voor het ingezamelde PMD lager uitvalt of vervalft. Gelet op deze ontwikkelingen is het opnieuw plaatsen van ondergrondse PMD-containers geen reële en wenselijke optie. In onze evaluatie (25bij10473) worden de nieuwe landelijke afspraken nader toegelicht.

Vervolg

Uit de evaluatie van het huishoudelijk afvalbeleid (25bij10473) blijkt dat de fysieke inrichting van locaties een belangrijke rol speelt in het gedrag van inwoners. Door de inrichting te veranderen, wordt beoogd om de aanleiding tot bijplaatsing te verkleinen en het gewenste gedrag te stimuleren.

Er is gestart met de voorbereiding voor de herinrichting van de vier hotspotlocaties:

- Op de milieupleinen De Bolkshoek en De Höfte wordt, in samenwerking met Twente Milieu, verkend of verplaatsing van de PMD-inzamelloccaties naar een geschiktere plek mogelijk is. Daarbij wordt tevens onderzocht hoe om te gaan met de bestaande ondergrondse voorzieningen.
- Voor de locaties Letterveldweg en Weerselosestraat/Dorsvloer geldt dat hier geen PMD-inzameling plaatsvindt. Dit biedt ruimte om de ondergrondse infrastructuur te verwijderen en de locaties te vergroenen.

Voor de Weerselosestraat/Dorsvloer is de herinrichting concreet uitgewerkt. Hier worden de restafvalcontainers verplaatst, overbodige ondergrondse voorzieningen verwijderd en wordt de locatie vergroend en duidelijk afgebakend. Hieronder bevindt zich een weergave van de beoogde nieuwe inrichting.

Was	Wordt
	

De planvorming wordt per locatie zo spoedig mogelijk afgerond, waarbij De Bolkshoek en Weerselosestraat/Dorsvloer prioriteit krijgen. Vanwege de uitvoeringskosten en beschikbare uitvoeringscapaciteit worden de vier locaties verspreid over de komende tijd aangepast.